

Pauli Kiuru kok

Kirjallinen kysymys Ukrainaank hankittavien perheasuntojen ja majoitustilojen kilpailuttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Ulkoministeriön ja Suomen ulkomaanedustustojen tuottamalla verkkosivustolla on julkaistu seuraava tiedote¹ 2.9.2022:

"Ukrainan pyynnöstä Suomi toimittaa väliaikaisia perheasuntoja vähintään 200:lle kotinsa sodassa menettäneelle ukrainalaiselle. Lisäksi Ukrainaan toimitetaan noin kymmenen liikuteltavaa majoitustilaa pelastushenkilöstön käyttöön. Ulkoministeriö hankkii asunnot ja sisäministeriö toimittaa ne Ukrainaan EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta.

'Kyseessä ovat nopeasti pystytettävät, purettavat ja siirrettävät asunnot, jotka ovat esteettömiä ja soveltuvat ympärivuotiseen asumiseen. Sellaisille on Ukrainassa valtava tarve: YK arvion mukaan 13 miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa hyökkäyksen alun jälkeen', ministeri Skinnari sanoo.

Pelastushenkilöstölle tarkoitetut suojatut majoituskontit toimitetaan Ukrainan sisäministeriölle. Ukraina tarvitsee liikuteltavia majoitusratkaisuja takaisin vallatuilla alueilla tai lähellä rintamalinjoja, joilla infrastruktuuri on pahoin tuhoutunut ja sotatoimien riski on suuri.

'Pelastushenkilöstö työskentelee Ukrainassa vaikeissa olosuhteissa usein rintamalinjan läheisyydessä. Ukrainaan lähetettävät suojatut majoitustilat auttavat pelastushenkilöstöä jatkamaan työtä siviiliväestön suojaamiseksi. Pelastustoimella on sodan keskellä tärkeä tehtävä esimerkiksi pommituksesta alkaneiden tulipalojen sammuttamisessa ja ihmisten pelastamisessa sortuneista rakennuksista', sanoo sisäministeri Krista Mikkonen.

Pyrkimyksenä on saattaa apu perille Ukrainaan ennen talven tuloa."

Edellä oleva tiedote antaa runsaasti tietoa tavoitteista, mutta prosessin eri vaiheet on myös tärkeää tuntea.

On perusteltua, että Suomi auttaa Ukrainaa. On myös tärkeää, että apua saadaan paikalle nopeasti ja jo ennen talven tuloa. Nopeasta ja päättäväisestä toiminnasta on annettava kiitokset.

¹ https://finlandabroad.fi/web/ltu/ajankohtaista/-/asset_publisher/TV8iYvdcF3tq/content/suomelta-humanitaarista-apua-valiaikaisia-asuntoja-seka-julkisen-hallinnon-tukea-ukrainaan/35732

Kirjallinen kysymys KK 478/2022 vp

Hankinnoissa on luonnollisesti noudatettava julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (hankintalaki). Asiakirjojen julkisuuden osalta on noudatettava viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (julkisuuslaki).

Pääsääntönä hankintalaissa on julkisten hankintojen kilpailuttaminen. Suorahankinta on poikkeus tästä pääsäännöstä. Esimerkiksi äärimmäinen kiire voi muodostaa poikkeuksen.

Syy suorahankinnan käyttämiseen on aina todettava ennalta, ja se on perusteltava hankintapäätöksessä tai siihen liittyvissä asiakirjoissa.

Yrityksiltä saamissani yhteydenotoissa on ilmaistu huoli hankinnan toteutuksesta sekä mahdollisista puutteissa avoimuudessa. On ymmärrettävää, että alalla toimivat yritykset olisivat olleet kiinnostuneita osallistumaan tarjouskilpailuun, mikäli sellainen olisi järjestetty. Jos hankinta on kuitenkin toteutettu suorahankintana, niin senkin toteutustapa ja päätökset asiakirjoineen kiinnostavat alan toimijoita, jotta he voivat valmistautua mahdollisiin tuleviin hankintakierroksiin.

Saamani tiedon mukaan Suomessa on noin 100 alan yritystä, joilla voisi olla edellytykset osallistua tarjouskilpailuun ja tuotantoon. Toisaalta on epäilty, ettei mikään yritys pysty lyhyessä ajassa vastaamaan yksin tilaukseen. Se edellyttäisi isoja varastoja ja runsasta vapaata tuotantokapasiteettia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko perheasuntojen ja majoitustilojen hankinta ukrainalaisille toteutettu suorahankintana ja kuinka monta yritystä on valittu mukaan toimittajiksi,

millä perusteilla suorahankintaan osallistuneet yritykset on valittu,

onko yrityksiltä vaadittu osaamista ja kokemusta sotatoimialueella toimimisesta ja kuinka perusteltu sellainen vaatimus ylittääkään voisi olla,

missä tai miten yritykset voivat tutustua hankintapäätökseen sekä siihen liittyviin asiakirjoihin,

onko tiedossa, että vastaavia hankintoja olisi tulossa lisää ja

miten hankinnoista tiedotetaan etukäteen, jotta kaikki halukkaat yritykset voivat osallistua tarjouskilpailuun?

Helsingissä 21.9.2022

Pauli Kiuru kok